

Årsplan 2024/2025

Espira Eventyrskogen

Innholdsliste

Vi er en Espira-barnehage	3
Hva er en årsplan?	3
Barnehagens fagområder	3
Barnehagens verdigrunnlag	4
Barnehagens formål og innhold	4
Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg	5
Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek	7
Barnehagen skal fremme læring	9
Barnehagen skal fremme danning	11
Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap	12
Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk	14
Barnehagen skal sørge for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø	15
Barns medvirkning	17
Foreldresamarbeid og foreldres medvirkning	18
Tilvenning av nye barn	20
Samarbeid og sammenheng med skolen	20
Espira satsingsområder	22
Lokale satsinger	26
Vurderingsarbeid	29
Kontaktinformasjon	30

Vi er en Espira-barnehage

Espira består av rundt 100 barnehager fra Lindesnes i sør til Levanger i nord. I Espira har vi et mangfold av barnehager med lokale tradisjoner og tett tilknytning til nærmiljøet. Vi har også noe som er felles for oss alle. Vi har blant annet et felles barnesyn, felles satsingsområder og en felles metodikk for kvalitetsvurdering og utvikling av den pedagogiske praksisen.

Årsplanen bygger på barnehageloven og rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

Les om Espiras faglige profil her:

www.espira.no

[Espira Eventyrskogen, bydel Laksevåg i Bergen kommune - Espira](#)

Les fakta om barnehagen her:

[Espira Eventyrskogen barnehage - Barnehagefakta.no](#)

Hva er en årsplan?

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det at årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Basert på årsplanen utarbeider barnehagen planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Disse planene publiserer vi på vår digitale kommunikasjonsplattform, Spireportalen.

Barnehagens fagområder

I rammeplanen er det definert syv fagområder som barn skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter. Fagområdene skal ses i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Fagområdene tilsvarer i stor grad de fagene barna senere møter i skolen.

Arbeid etter fagområdene synliggjøres i barnehagens periodeplaner og ukeplaner, i Spireportalen.

Barnehagens verdigrunnlag

Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Rammeplanen konkretiserer verdigrunnlaget ved å løfte noen områder som skal prege barnehagens arbeid gjennomgående.

Disse er: demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling og livsmestring og helse.

Barnehagens formål og innhold

Ifølge rammeplanen skal barnehagens innhold være variert og allsidig og tilpasses enkeltbarn og barnegruppen. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, vennskap og fellesskap og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Rammeplanen har mål for personalet arbeid innen disse områdene. Vi arbeider hver dag mot disse målene.

I Espira arbeider vi systematisk med å heve kvaliteten på den pedagogiske praksisen. Vi har konkretisert rammeplanens mål om omsorg, danning, lek, læring, vennskap og fellesskap, kommunikasjon og språk og et trygt og godt psykososialt miljø til kjennetegn på kvalitet på den pedagogiske praksisen. Disse synliggjør vi i våres årsplan.

Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg

Hva	
I vår barnehage anerkjenner vi barnas følelser.	Det skal være rom for barnas ulike følelser, og vi skal i like stor grad være sammen med barnet i dets sinte eller triste følelser som de "gode".
Vi legger til rette for at barna gis mulighet for ro og hvile i løpet av barnehagedagen.	Når barna har behov for ro og hvile skal de få mulighet til å ta en pause, la tankene flyte, kunne trekke seg tilbake og søke ro, hvile og avslapping gjennom barnehagedagen.
I vår barnehage er måltidene preget av trivsel og god stemning.	Måltidet skal være en sosial arena som gir gode muligheter for å skape gruppetilhørighet og trivsel, og vi skal fungere som gode rollemodeller, samtalepartnere og støttespillere under måltidet.
I vår barnehage møter vi barna med positive holdninger.	Vi skal ha et barnesyn der vi ser på alle barna som unike og likeverdige individer. Vi skal være støttende, vennlige og varme.

Hvorfor
Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

Hvordan

Slik jobber vi med å ivareta barns behov for omsorg:

Personalet skal justere seg til hvert enkelt barn. Alle barn er ulike, og det er vår jobb å vise barnet den omsorgen det har behov for. Alle barna i barnehagen har egen tilknytningsperson/ primærkontakt som har ekstra ansvar for at barnet opplever trygghet, vennskap og trivsel i barnehagen. Vi jobber selvfølgelig også for at de andre voksne på avdelingen får et nært og trygt forhold til barnet.

Vi bruker mye tid på tilvenningsprosessen når barnet starter i barnehagen, og når det skifter avdeling. Et godt og tett foreldresamarbeid er viktig for barnets trivsel og trygghet i barnehagen.

Vi er opptatte av å gi barna rom for hvile ved behov, også de eldste barna. Vi legger til rette for hvile både i barnehagen og på tur. Hvile kan også være en rolig stund med en bok, tegnesaker eller et puslespill. Ute og tur har vi matter/underlag og tepper/puter barna kan slappe av på. Vi tar ofte ut tegnesaker, spill, bøker, Duplo osv. slik at barna kan få seg en avslappende stund.

Vi roser barna mye når de hjelper andre og er gode med hverandre.

Vi jobber med samspillsmetoden Dialog i vår barnehage. Dialog er en metode hvor hensikten er å bevisstgjøre barnehageansatte på de sider av samspillet med barna som det er særlig viktig å legge vekt på. Samspillsmetoden går ut på å skape en langsiktig, positiv forandring og styrking av relasjonen mellom mennesker. Dialog deles inn i 7 prinsipper:

- Vis at du bryr deg om barnet
- Juster deg til barnet
- Snakk positivt om det barnet gjør eller er opptatt av
- Gi ros og anerkjennelse
- Felles fokus
- Gi mening
- Sett positive grenser

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Hva	
Vi tilrettelegger for pedagogiske miljøer som inspirerer til lek.	I vår barnehage skal det være gode pedagogiske miljøer som inspirerer til lek. Barna skal få mange lekeideer og lyst til å leke.
I vår barnehage observerer vi barnas lek.	Vi skal være "skrudd på" og "tilstedeværende" slik at vi kan gå inn og støtte barna ved behov. Vi skal ha øye for barns lek, barnas relasjoner og det som skjer mellom barna.
I vår barnehage tilfører vi leken begeistring og glede.	Vi skal tilrettelegge for spennende erfaringer og opplevelser. Vi skal glede oss med barna, bruke humor, varme og latter.
I vår barnehage får leken god plass i dagsrytmen.	Hvordan vi organiserer barnehagedagen har betydning for hvilken plass vi gir barnas lek.

Hvorfor
Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.

Hvordan
<p>Slik jobber vi for å ivareta barns behov for lek:</p> <p>De voksne er engasjerte og til stede i leken som observatør, «scenearbeider» eller deltagende. De voksne må ha en kreativ og nytenkende holdning til leken for å inspirere til variert lek. Vi legger til rette for mindre lekegrupper for å kunne styrke lekeferdigheter og fremme et inkluderende lekemiljø. Leken i seg selv har en stor egenverdi i barnas hverdag og vi skal gi rom for leken. I vår barnehage skal alle barna få delta i lek og oppleve vennskap gjennom leken.</p> <p>Vi tilby leker/lekemateriell som inspirerer til kreativ og variert lek. Espira har inngått et samarbeid med Styd kommunikasjon som hjelper oss med å utvikle barns lekemiljø. Vi jobber ut ifra prinsippet om at lekemiljøet skal være fleksibelt, det er miljøet som skal tilpasse seg barnas lek og ikke omvendt. Avdelingene må kunne være fleksible i forhold til barns, da dette innbyr til ulike lekaktiviteter og at barna får mulighet til å sette i gang den leken som gir mening for dem. Vi tilbyr</p>

også barna «grunnmaterialer», udefinerbare materialer som inspirerer barna til å lage lekemiljøer selv. Vi har kuber på de fleste avdelinger som kan være et utgangspunkt for variert lek. Vi har grønne kasser, sammenleggbare matter, tepper, klosser, med mer og også tradisjonelle leker. Dette er et pågående utviklingsarbeid som vi har stort fokus på de kommende årene.

Barnehagen skal fremme læring

Hva	
Vi tilrettelegger for et pedagogisk miljø som inspirerer barna til nysgjerrighet og utforsking.	Barn lærer mest og best når de kan utforske og bli nysgjerrige. De pedagogiske miljøene skal utvide barns erfaringer og skape mulighet for progresjon.
Vi fordeler oppmerksomheten godt blant barna.	Vi skal fordele oppmerksomheten godt blant barna og være bevisste på at alle barna skal sees og høres som enkeltbarn og i hele gruppen.
Vi dokumenterer barnas læringsprosesser i det pedagogiske miljøet.	Dokumentasjon synliggjør barnas aktiviteter, hva barna er opptatt av og hvilke temaer det jobbes med. Dokumentasjonen skal være synlig for barna selv og for andre.
I vår barnehage utfordrer vi barnas tenkning.	Å utfordre barns tenkning handler både om å ta barns tanker og meninger på alvor, samtidig utvide og trekke de videre. Vi skal vise barna at vi er interessert i hva og hvordan de tenker.

Hvorfor
<p>I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.</p>
Hvordan
<p>Slik jobber vi med å fremme læring:</p> <p>Rammeplanen sier at barn skal oppleve et stimulerende barnehagemiljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.</p> <p>Personalet i vår barnehage undrer seg sammen med barna både inne, ute og på tur. Vi er mye ute på tur og undrer oss ofte sammen med barna rundt det vi ser, hører og lukter i naturen. Vi deler vår kunnskap med barna og vi bruker språket aktivt sammen med barna. Personalet er bevisste på å snakke med barna om det vi ser, hva vi gjør, hva vi skal gjøre og hva vi har gjort.</p> <p>De ansatte er opptatte av leken, og den frie leken har stor plass i barnehagen. Personalet er deltakende i leken og vi observerer hva leken trenger for å vare og videreutvikles. Lekemiljøet vårt er variert inne og ute, og barna har tilgang til varierte leker hele dagen.</p>

De voksne er opptatte av barns medvirkning og vi tar utgangspunkt i det barna er opptatte av ved temaarbeid.

Vi tilbyr spennende, tverrfaglige og varierte aktiviteter for barna både inne, ute og på tur. Barna får tilbud om ulike bøker inne, ute og på tur. Vi har egne språkkofferter med tema/eventyr og tilhørende konkrete.

Ett av våre hovedsatsningsområder er realfag, og de eldste barna jobber mye med Forskerfabrikken. Barna som går sitt siste år i barnehagen, er Skolespirer. Vi ønsker at barna skal gå ut av barnehagen med tro på egne evner, nysgjerrighet, kreativitet, evne til kommunikasjon og gode evner til å delta i et fellesskap.

Barnehagen skal fremme danning

Hva	
I vår barnehage møter vi barna i det de er opptatt av.	Vi skal være interessert i hva barna er opptatt av, og ta oss tid til å undersøke og fange barnas interesser. Vi skal være nysgjerrige på hvordan verden ser ut fra deres ståsted, være lydhøre og vise barna at deres meninger og opplevelser har betydning.
I vår barnehage støtter vi relasjoner mellom barn.	Vi skal være til stedet i leken og samspillet, og skape et barnehagemiljø der alle er med i et inkluderende og godt fellesskap.
I vår barnehage støtter vi barna i å utvikle et positivt forhold til seg selv.	Barna skal oppleve å være gode nok slik som de er, ha tro på egne evner og egenskaper, og utvikle et positivt forhold til seg selv.
Vi legger til rette for at aktiviteter i barnehagen er meningsfulle for barna.	Vi skal finne ut hva barna er opptatt av og legge til rette for at barna opplever aktivitetene som meningsfulle.

Hvorfor
<p>Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap.</p> <p>Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.</p> <p>I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.</p>

Hvordan
<p>Slik jobber vi med å fremme danning:</p> <p>Personalet deltar aktivt i samtaler med barna i hverdagen, oppmuntrer dem til å stille spørsmål og undre seg over omgivelsene og ulike temaer. Personalet er til stede og oppmerksomme, klare til å respondere på barnas initiativ og uttrykk. Dette innebærer å være oppmerksomme på både verbale og non-verbale signaler fra barna. Gjennom samtaler og filosofiaktiviteter er vi med på å utvikle barnas kunnskap, verdier og holdninger. Dette innebærer å diskutere ulike temaer, stille åpne spørsmål og reflektere over ulike perspektiver sammen med barna.</p> <p>Ved å delta aktivt i hverdagsamtaler og samtaler om følelser, støtter de voksne barna i å utvikle sosial kompetanse. Dette inkluderer å legge til rette for å delta i rollelek, hvor barna lærer om blant annet sosiale ferdigheter og empati. Vi benytter Samspillmetoden Dialog for å fremme</p>

kommunikasjon og samspill. Denne metoden vektlegger å lytte til barna, svare på deres initiativ og bygge videre på deres uttrykk og interesser.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Hva	
I vår barnehage er det en god blanding av organisering i større og mindre grupper.	I mindre grupper leker ofte barna godt og vi blir mer sensitive for barnas behov.
Vi hjelper barn som har behov for støtte i lek.	Vi har ansvar for at alle barn er inkludert i lek og at ingen barn faller utenfor lekefellesskapet.
I vår barnehage snakker vi med barna om vennskap og fellesskap.	Vi skal støtte barna i utviklingen av sosial kompetanse og sammen med barna sette ord på både godt og vanskelig samspill. Vi skal sørge for at negative samspillsmønstre ikke fester seg.
I vår barnehage inviterer leker og materiell til felles lek og samspill.	Det skal være nok leker og materiell til at mange kan leke sammen, utvalget skal være variert og inspirere barna til å leke.

Hvorfor

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme vennskap og fellesskap:

Rolleleken står sterkt i vår barnehage. De voksne er aktive i barns rollelek og vi deler barna i mindre lekegrupper for å sikre at alle barna får være med på leken. Personalet observerer barnas lek aktivt og systematisk. Personalet anvender drama og lek som verktøy for å forebygge mobbing og utestenging.

Vi har jevnlig samtaler med barna om hvordan vi skal være med hverandre. Personalet hjelper barna til å se andre barns perspektiv. Vi har også barnesamtaler med hver enkelt av barna for å undersøke trivsel i barnehagen, samt for å la barna medvirke til egen hverdag.

Personalet støtter barna i å sette egne grenser, og respektere andre barns grenser.

Vi har aldersinndelte avdelinger for barna på stor avdeling, som gjør at barna får tilgang på hele alderstrinnet sitt tidlig i barnehagekarrieren. Dette kan hjelpe med å få godt etablerte og varierte vennskap før skolestart. Ved begynnelsen av hvert barnehageår har vi også egne vennskapsuker.

Personalet arbeider kontinuerlig med det psykososiale barnehagemiljøet. Barnehagen arbeider grundig og systematisk med egne aktivitetsplaner for det enkelte barnet, dersom foreldre eller ansatte opplever barnet ikke har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Aktivitetsplikten for barnehager forsikrer at det blir gjort tilstrekkelige observasjoner, som eventuelt resulterer i påfølgende plan med tiltak.

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Hva	
Vi forsterker vår kommunikasjon med kroppsspråk og konkrete etter behov.	Vi skal være reflekterte og bevisste på kroppsspråk, hvilke ord og setninger vi bruker i samtaler med barna, og bruke konkrete etter behov.
Vi bruker språket aktivt som støtte i lek og aktiviteter.	Vi skal bruke språket aktivt og støtte barns språkutvikling i alle hverdagens leker og aktiviteter.
I vår barnehage sørger vi for at alle barn får mulighet til å delta i samtaler.	Vi skal bevisst invitere inn barn i samtaler selv om de ikke ber om å være med selv.
I vår barnehage leker vi med språk, for eksempel gjennom regler, rim, ordlek og fortellinger.	I et godt språkmiljø inngår språklek og vi skal ha god språklig bevissthet når vi er sammen med barna.
Hvorfor	
<p>Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.</p>	

Hvordan
<p>Slik jobber vi med å fremme kommunikasjon og språk:</p> <p>Personalet setter ord på hva de gjør gjennom hele hverdagen, slik at barna stadig lærer nye ord og betydningen av dem. Dette innebærer at de voksne aktivt beskriver sine handlinger og omgivelser for barna, noe som bidrar til økt ordforråd og forståelse.</p> <p>Vi har laget mange språkkofferter som vi bruker i samlinger ute og inne. Språkkofferter er fylt med gjenstander som barna kan se og ta på, noe som gjør læring av nye ord mer konkret og forståelig. Gjennom høytlesing, rim og regler, samt sang, eksponeres barna for rik og variert språkbruk som stimulerer både ordforråd og språkforståelse.</p> <p>Vi tilrettelegger for samtaler med barn. Barna får mulighet til å delta i meningsfulle samtaler hvor de kan uttrykke seg og bli hørt, noe som styrker deres språklige ferdigheter. Vi er bevisste på å stille</p>

åpne spørsmål. Ved å stille åpne spørsmål, oppmuntres barna til å uttrykke seg mer utførlig og bruke et bredere ordforråd.

Måltidene brukes som en arena for samtale, hvor de voksne aktivt oppmuntrer barna til å delta i dialoger og diskusjoner.

Ettersom vi er en friluftsbarnehage, vil mye av språkarbeidet foregå utendørs. Utendørs aktiviteter gir barna mulighet til å lære nye ord og begreper i en naturlig kontekst, noe som gjør språkopplæringen relevant og engasjerende.

Barnehagen skal sørge for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

Hva	
I vår barnehage skal alle barn ha det trygt og godt.	Vi skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har det trygt og godt ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.
I vår barnehage følger vi med på hvordan alle barna i barnehagen har det.	I tilfeller der vi får kjennskap til, eller mistanke om, at ett eller flere barn ikke har det trygt og godt, skal vi undersøke saken og finne egnede tiltak.

<p>I vår barnehage skal barnehagedagen være noe som barnet ser frem til.</p>	<p>Vi skal sørge for at det er en kultur som verdsetter og anerkjenner mangfoldet i barnehagen. Alle barna skal oppleve å være en del av et fellesskap der de er betydningsfulle og bli møtt med respekt, medfølelse og trygghet.</p>
--	---

Hvorfor

Et trygt og godt barnehagemiljø innebærer at alle barn skal oppleve at de er inkludert i barnehagegruppen, opplever å være betydningsfulle for fellesskapet, og at det å gå i barnehagen er en positiv opplevelse som barnet ser frem til.

I barnehageloven står det at alle barn har rett på et godt psykososialt miljø. Om et barn, foreldrene eller barnehagen mistenker, eller har kjennskap til at et barn ikke trives i barnehagen, har barnehagen aktivitetsplikt. Det innebærer at barnehagen skal undersøke saken, og lage en plan med tiltak om saken krever det. Foreldre og barn skal involveres og medvirke i disse prosessene.

Hvordan

Slik arbeider vi for å fremme trygge og gode psykososiale barnehagemiljø:

Rammeplanen sier at barnehagen skal bidra til trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.

I vår barnehage deler vi jevnlig kunnskap og erfaringer på planleggingsdager, personalmøter og andre møter. Vi har sterkt fokus på vennskap som forebygging av mobbing. Vi arbeider aktivt for å bygge gode relasjoner mellom barn og mellom barn og voksne, og vi er bevisste på hvordan vi som voksne snakker med barna og med hverandre. Personalet har godt humør og er opptatte av å ha en god tone med hverandre med mye humor. Dette tror vi smitter over på barna. Barna i vår barnehage skal møte trygge og positive voksne som respekterer hvert enkelt barn og som jobber aktivt for at hvert enkelt barn skal føle tilhørighet i et positivt fellesskap.

Personalet jobber aktivt med boken «Barn er budbringere», som er en veiviser til psykisk helsefremmende barnehager.

Vi arbeider med Stine Sofies barnehagepakke i hele barnehagen. Stine Sofies barnehagepakke er et opplæringsprogram som skal gjøre barnehageansatte bedre rustet til å avdekke vold og overgrep mot barn så tidlig som mulig. En av personalet fungerer som barnas verneombud, og har ekstra ansvar for dette arbeidet. Lederteamet i barnehagen har også deltatt på kompetanserekken «Økt kunnskap og bedre rutiner rundt omsorgssvikt og seksuelle overgrep mot barn», i regi av Bergen kommune.

Vi arbeider med "Hele meg" som er et samlingsmateriell for barnehagebarn som omhandler kropp og seksualitet. Materialet skal lære barna å forstå mer om egen kropp og grenser og hjelpe de voksne med å etablere en kultur for å arbeide med kropp og seksualitet i barnehagen.

Barns medvirkning

Hva

Vi skal ivareta barnas rett til medvirkning i barnehagehverdagen.

Hvorfor

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.

Hvordan

Slik legger vi til rette for barns medvirkning:

- Bruke anerkjennende kommunikasjon
- Snakke *med* barna
- Ha voksne som jobber for å se hvert enkelt barn og dets behov
- Være vare for barnas følelsesliv
- Kunne forandre planer i forhold til barns spontanitet
- Gi mye tid og rom for barns lek
- Selvstendighetstrening
- Observere og være lydhøre for barnas non- verbale kommunikasjon.
- Være lydhøre for barnas ideer, forslag og løsninger.
- Personalet tar seg tid til å lytte til barna, prøve å forstå deres måte å tenke på og ikke minst ha respekt for barnas innspill.
- Personalet tar seg tid til gode samtaler med barna, enkeltvis.
- Vi anerkjenner barnet og har respekt for det enkelte barn.
- at vi en åpen innstilling, slik at en ser muligheter og ikke begrensninger.
- «Veien videre»: at vi tar med oss barnas forslag/interesser og jobber videre med dem, selv om det innebærer at vi må vike fra planlagte aktiviteter.

- Bevissthet om å ikke avbryte barna i leken
- Forberede barna på hva som skal skje

Foreldresamarbeid og foreldres medvirkning

Hva

Vi skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene. Vi skal legge til rette for et godt foreldresamarbeid. Foreldresamarbeidet skal skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Hvorfor

Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte.

Intensjonen med foreldreråd og samarbeidsutvalg er at disse ordningene skal gi mulighet for å ivareta foreldrenes kontakt med barnehagen på en aktiv måte. Foreldrerådet skal fremme

foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Hvordan

Slik jobber vi for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage:

Barn og foreldre skal bli møtt på en hyggelig måte hver dag. Vi skal se det enkelte barn i leveringssituasjonen. Vi har FAU og SU som en mer formell form for samarbeid. FAU skal fremme foreldregruppens felles interesser og være med å bidra til et godt samarbeid mellom hjem og barnehage. SU, samarbeidsutvalget, består av to representanter fra FAU og to representanter fra de ansatte + eiers representant, som er styrer. SU er et rådgivende, kontaktskapende og samordnede organ som kan uttale seg i viktige saker om barnehagens innhold og virksomhet.

Vi har to foreldresamtaler i året, en om høsten og en om våren. Foresatte til nye barn har oppstartsamtale når barnet begynner i barnehagen. Foresatte til barn som skifter avdeling har overgangssamtale med pedagog på ny avdeling. Hver høst har vi foreldremøte for alle foreldrene i barnehagen.

Vi gjennomfører besøksdager i mai/juni for nye barns som begynner etter sommeren.

Vi har ulike foreldretreff i barnehagen i løpet av året; Luciafeiring i desember, påskefrokost og sommerfest.

Tilvenning av nye barn

Hva

En god og trygg tilvenning legger grunnlaget for en god barnehagetid. Espira har en egen standard for hvordan vi skal arbeide med tilvenning av nye barn: [Småspirestandard](#)

Hvorfor

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Hvordan

Slik legger vi til rette for en god tilvenningstid:

Familiene får tilsendt informasjon om oppstart i god tid før barnehagestart. De får også invitasjon til 3 besøksdager med lek på avdelingene i løpet av mai/juni før oppstart i august.

Før oppstart får familiene tildelt hver sin kontaktperson. Denne personen blir også barnets primærkontakt og som har ansvar for barnets tilvenning.

Den første uken i tilvenningen er foreldrene tilgjengelig for barnet, vi avtaler etter hvert om barnet er klar for å være litt alene i barnehagen.

Foreldrene får tilbud om en oppstartsamtale når barnet begynner i barnehagen, deretter en samtale etter at tilvenningsfasen er over (etter ca 2 mnd).

Samarbeid og sammenheng med skolen

Hva

Barna skal få gode opplevelser med å være eldst i barnehagen og møte arbeidsmåter og få erfaringer tilpasset det de er opptatt av og interesserte i. Barna skal bli kjent med skolen og hva som venter dem. Mange kaller tilbudet til de eldste barna for førskolegruppa, vi kaller det for Skolespira.

Hvorfor

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna

har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen.

Hvordan

Slik jobber vi med skolespira:

Skolespira/Turgruppen har jevnlig turer gjennom skoleplassen slik at barna kan bli tryggere til skolestart. Vi er ofte på tur til det stedet som skolen bruker når de er på tur (Moseli/Løveklippen, et turområde i Bjørndalsskogen, like over skolen). På våren er barna på besøk på SFO sammen med personalet. Fadderne kommer på besøk til oss i barnehagen, de leker sammen og barna får stille de spørsmål om skolen og SFO. Vi har samtaler med skolen før sommeren, hvor vi gir informasjon om barna som skal gjøre overgangen bedre. Barna som trenger ekstra oppfølging, har vi samarbeidssamtaler for tidligere om våren. Da er også foreldrene med.

Espira satsingsområder

Hva

Espira har tre satsingsområder: Språk, realfag og bevegelse. Disse områdene er viktige for barns helhetlige utvikling og livslange læring. I Espira skal alle barn møte disse satsingsområdene på varierte og spennende måter.

Hvorfor

Språk, realfag, bevegelse, i kombinasjon med et sunt kosthold dekker grunnleggende områder som er viktige for barns utvikling her og nå, og i fremtiden. Kombinasjonen er viktig fordi kropp og hjerne henger sammen og påvirker hverandre gjensidig. Fysisk aktivitet påvirker barns trivsel og utvikling positivt. Realfaglig utforskning fremmer nysgjerrighet og vitebegjær. Realfaglige samtaler gir viktige språklige erfaringer, og språklige ferdigheter er igjen avgjørende for barnets lek og læring. Samlet gir våre satsingsområder barna verktøy til å forstå seg selv og verden, kommunisere og delta – og til å gi kropp og hjerne det de trenger for å spille på lag i lek og læring.

Hvordan

Slik jobber vi med språk, realfag og bevegelse:

Språk. Personalet skal:

1-3 år

- Lese for barna i peke - og bildebøker og ha bøkene i tilgjengelig høyde på avdelingen
- Bruke barnesanger med bevegelse også på eget morsmål for flerspråklige barn.
- Lese dikt, rim og regler og oppmuntre til lek og eksperimentering med språk, lyd, rim og rytme.
- Bruke språkkofferter med konkrete og bilder til å formidle eventyr og fortellinger
- Bruke tegn til tale for å forsterke det verbale språket
- Bruke hverdags situasjoner aktivt til å lytte og samtale med barna ved å benevne og sette ord på begreper.
- Støtte og bekrefter barnets verbale og nonverbale språk og hjelper dem med å sette ord på dette.

3-5 år

- Aktivt delta i samtaler med barna i ulike settinger gjennom dagen.
- Være aktive deltakere i barnas lek
- Ha ekstra fokus på barn med forsinket språkutvikling: Språktrening i mindre grupper, tegn til tale og observasjon av barns språkutvikling.
- Tilby et mangfold av bøker, sanger, spill og bilder.
- Snakke om det barna er opptatte av og hva vi opplever og gjør, både på tur og i barnehagen.

- Aktivt benevne hva vi holder på med sammen med barna. Vi introduserer nye ord og tilpasser språket til hvert enkelt barn.
- Måltider, turer, lek og aktiviteter i mindre grupper slik at alle barn får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål.
- Oppmuntre barna til å leke med språk, rim, regler og rytme.
- Introdusere bokstaver og støtte barnas lek og utforskning av skriftspråket.

5-6 år - Skolespirene

- Gi barna varierte turopplevelser i ulike miljøer, for å berike språkutviklingen.
- Videreføre sin kunnskap om naturen og det som lever i den.
- Bruke relevant litteratur til det gruppen ser, oppdager og forsker på i naturen.
- Ha høytlesing av bøker med mer tekst og lengre handling.
- Jobbe med avansert sangtekst og rim og regler med flere vers.
- Være undrende med barna i møte med bokstaver, tall og symboler på tur. Eks på turskilt i skogen.

Bevegelse. Personalet skal:

1-3 år

- Gi barna gode og varierte sanse- og bevegelseserfaringer i barnehagens uteområde
- Gå turer til nærmiljøet og i skogen hvor barna får erfaring i ulendt terreng med ulikt underlag.
- Legge til rette for grovmotoriske aktiviteter som å krype, gå, løpe, klatre, danse og sparke ball
- Legge til rette for finmotoriske aktiviteter som puslespill, tegning og perlebrett.
- La barna bli kjent med og trygg på egen kropp og kroppsdeler gjennom lek, sang og bøker og under Av -og påkledning.
- La barna bli kjent med egne følelser som sint, glad, lei osv. gjennom lek, sang, bøker og samtale.
- Være aktive og støttende voksne og gi barnet mestringsfølelse i kroppslig lek og utfoldelse.
- Legge til rette for gode rutiner for barnets behov for søvn, hvile, måltider og aktivitet
- Støtte og hjelpe barnet med egen håndvask og syngte håndvaskesang
- Støtte barnet i potte- og do trening og til egen påkledning
- Oppmuntre barnet til å smake på ulike matretter.
- Legge til rette til rolige måltider der barnet skal oppleve måltids glede, samtaler og fellesskapsfølelse.
- La barna få øvelse i å spise og drikke selv og etter hvert smøre sin egen mat.

3-5 år

- Legge til rette for barnas behov for hvile, søvn, måltider og aktiviteter.
- Legge opp til varierte turer med utgangspunkt i barns medvirkning og barnas ulike forutsetninger.
- Vi oppmuntrer barna til å prøve selv, før de evt. trenger hjelp. Dette skaper mestringsfølelse gjennom hele hverdagen.

- Være gode rollemodeller for barna. For eksempel: være aktiv med i lek, klatre i trær, spille fotball, spise sammen med barna og oppmuntre barna til prøve nye variert mat.
- Inkludere barna i matlaging, i samtaler om mat og kosthold og i hyggelige, rolige måltider.

5- 6 år - Skolespirene

- La barna få kjenne på både mestring og motorisk utvikling ved bla. å gå de syv fjell, padle kano sommertid og aketurer om vinteren.
- La barna få erfaring med risikovurdering på turene.
- Ha samtaler om et sunt kosthold og viktigheten av dette.
- La barna bli selvstendig ved av og påkledning, holde orden på egne ting, måltid og dobesøk.
- Vise støtte, gi ros og anerkjenne barnets mestring, men samtidig gi barna utfordring
- • Gi barna mulighet for hvile i løpet av dagen. For eksempel lesestund på tur, hvile i hengekøyer, ligge å høre på naturlyder og yoga.
-

Realfag. Personalet skal:

1-3 år

- Sammen med barna oppdage og erfare matematiske begreper som over, ved siden av, under, inni og utenfor
- La barna få erfaringer av sortering og sammenligning av leker som for eksempel like farge og størrelser
- Bruke matematiske tall og begreper i eventyr, sanger, rim og regler
- La barna få erfaring av egen størrelse ved for eksempel krype gjennom, være oppi en stor pappeke, gjemme seg under noe osv.
- Ha et variert lekemateriell som gir barna rom for utforskning av former, farger, mønstre og størrelser
- La barna få erfaringer av volum og tyngde for eksempel med en bøtte med sand i sandkassen

3-5 år

- Bruke bøker, eventyr, spill, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr for å inspirere barna til matematisk tenkning.
- Tilby Forskerfabrikk som er et eget pedagogisk opplegg med enkle forsøk der barna selv skal utforske, løse problemer og undre seg.
- Bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen og være deltakende i barnas lek.
- Bruke sanger, eventyr, rim og regler med matematiske begreper.
- Legge til rette for lek og aktiviteter der barna oppmuntres til undring, utforskning og eksperimentering av mengder, størrelser, tall, former, måling, sortering og sammenligning.
- Tenke på naturen som en ypperlig arena til matematisk lek og aktivitet.

5-6 år - Skolespirene

- Inspirere barna til å leke med tall og former i naturen. ”
- Være undrende med barna og stimulerer deres evne til å bruke språket som redskap for logisk tenkning.
- Gjennom aktiviteter inspirere barna til å ha god kjennskap til talrekken. Eks. telle bein på insekter og kronblad på blomster.
- Gi barna erfaringer med å orientere seg på enkle kart. (eks. skattekart).
- Gi barna erfaring med måling og romforståelse gjennom ulike aktiviteter. Eks. Hyttebygging.

Lokale satsinger

Hva

Espira Eventyrskogen har friluftsliv som hovedsatsningsområde. Vi er mye ute, sommer som vinter. Vi kan lage mat ute, de minste sover gjerne under åpen himmel når de er på tur, eller i en av pop-up teltene våre eller lavvo. Vi tar gjerne typiske innaktiviteter med oss utendørs, som samling, maling og tegning, høytlesning, temaarbeid og mye annet. Vi bruker nærområdet flittig. Skolespirene er på turgruppen siste året sitt i barnehagen. Turgruppen er ute av barnehagens sitt område nesten hver dag, de tilbringer største delen av dagen ute på tur eller ute på barnehagens store, fine lekeplass.

Hvorfor

Vi mener at å være mye ute, både i barnehagen, og på tur skaper glade og sunne barn og bidrar til god helse. Å være ute i naturen gir barna en annen ro, samhørighet og en annen form for lek. Vi tilbyr barna naturopplevelser og mulighet til å utfolde seg på en positiv måte. Barna finner utfordringer tilpasset sitt nivå. Naturen er stadig i endring og det er alltid noe å utforske og lære. Lek i naturen er også med å styrke deres motorikk og utholdenhet. Gjennom kropp og bevegelse lærer de om seg selv. Fra september til april brenner vi bål og det skaper fellesskap og rom for gode samtaler. På turer, og i barnehagens uteområde, får barna allsidig utvikling. De har større plass å boltre seg på enn inne, det er mindre konflikter og vennskap knyttes på tvers av alder og avdeling i uteleken.

Hvordan

Slik jobber vi med lokale satsinger:

Med småspirene:

Vi er mye ute sammen med barna og vi bruker nærområdet vårt flittig. Vi er heldig som har et nærområde som tilbyr ulike lekemiljøer for barna. Vi tar barna med på turer til områder hvor det er muligheter for å kunne utforske naturen, om det er med lekeplasser, i skogen eller andre steder hvor det er rom for å bli kjent med naturen.

Vi lar dem se, lukte og ta på blomster, insekter og andre ulike planter som finnes. Dette kan være med på å bidra til deres nysgjerrighet for naturen og hva den har å tilby.

Sammen med barna lager vi også måltider over bål, noe som bidrar til et sosialt fellesskap og matglede på tur. På turene tar vi med oss telt eller lavvo og har hvilingen utendørs.

I barnehagens uteområde tar vi den typiske inneleken med oss ut. Vi maler, leser bøker, har samlinger, temaarbeid, bygger duplo og andre aktiviteter basert på barnas interesser.

Med de mellomste:

Vi bruker nærområdet flittig som turdestinasjon. Vi går ofte til de samme områdene. Barna får et eierforhold, de kjenner seg igjen og er med å hjelpe med å utbedre og ta vare på området.

Vepsebolet og Fugleredet har et "årstid-tre". Vi besøker og tar bilder sammen med et tre gjennom alle årstidene. Endringene i naturen blir mer konkrete for barna, og bildene blir hengt opp i barnehagen for refleksjon.

Vi sanker fra naturen. Skogen er full av materialer og mat som kan sankes. Det plukkes blåbær som kan bli saft, høstblader blir kunstverk og rognebær kan bli til gele.

Vi er ute i all slags vær. Barna lærer å kjenne på kroppen hvordan elementene påvirker dem og lærer hvordan man regulerer. Er det kaldt trenger vi mer klær, regner det trenger vi regntøy.

De voksne er rollemodeller for barna i naturen. En engasjert og nysgjerrig voksen kan gjøre en tur gjennom skogen til noe fantastisk, spennende og inspirerende.

Med skolespirene:

Vi bruker nærområdet ved vann, sjø, skog og fjell til utforskning, læring og mestring. Barna lærer om naturen ved å være i den, og dermed også å ta vare på den. Eks bossplukking.

Vi utforsker ulike terreng som innbyr til ulike aktiviteter og lek. Eks klatring i trær eller på fjell, fantasilek ved et veltet tre eller kanopadling ved Bjørndalsvatnet.

Vi jobber med temaarbeid over tid. Eks: skog, vann, fugler.

Vi lager ofte mat på bål og stormkjøkken på tur, som bidrar til fellesskap og matglede.

Barna får utfordret seg selv og opplever stor mestringsfølelse gjennom å gå til alle Bergen sine 7 fjell, et fjell om gangen.

Vurderingsarbeid

Hva

Vi skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeid handler om at vi jobber sammen om å forbedre praksisen i barnehagen.

Espira har utviklet sin egen systematiske vurderingsmetodikk, Espira BLIKK. Vi vurderer årlig kjennetegnene på kvalitet som er beskrevet under kapittelet «Barnehagens formål og innhold». Annet hvert år kommer pedagoger fra en annen Espira barnehage og observerer og vurderer den pedagogiske praksisen etter de samme kjennetegnene. Vi følger opp vurderingene med mål og tiltak for hvordan vi skal utvikle kvaliteten på den pedagogiske praksisen videre.

Hvorfor

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Vurderingsarbeidet bygger på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet gir personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring.

Hvordan

- Espira BLIKK:
- Espira har startet opp Espira BLIKK, som er Espiras metodikk for å sikre at alle barn i Espira får et godt barnehagetilbud. Målet med Espira BLIKK er at alle barn som går i en Espira-barnehage skal få et barnehagetilbud av god kvalitet, i tråd med barnehagelovens bestemmelser og rammeplanens føringer. Det er også et mål at alle Espiras barnehager skal jobbe kontinuerlig med kvalitetsutvikling og at Espira som barnehageeier skal kunne følge med på kvaliteten i den enkelte barnehage. Metodikken innebærer at barnehagene vurderer seg selv internt, og de får en ekstern vurdering fra kollegaer i en annen Espira-barnehage.
- Utviklingsarbeid
- TRAS til barn med språk utfordringer.
- Språkgrupper.
- Observasjon og vurdering
- Pedagogisk dokumentasjon
- I Espira Eventyrskogen barnehagen bruker vi pedagogisk dokumentasjon for å synliggjøre barnehagens pedagogiske arbeid. Dette arbeidet skal oppfylle kravene i barnehageloven og i rammeplanen, og gir informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen. Pedagogisk dokumentasjon gir informasjon om hva barnet er opptatt, og barns medvirkning blir en del av barnehagens arbeid.
- Pedagogisk dokumentasjon inneholder elementer som observasjon, dokumentasjon, refleksjoner, tolkning, deling og valg. I Espira Eventyrskogen bruker vi blant annet

Spireportalen til å dele dokumentasjon med foreldre og foresatte i form av «Dagen i dag», månedsrapporter og foto. På barnas avdelinger synliggjør vi arbeidet gjennom fotodokumentasjon og utstillinger. I tillegg har vi personalmøter, planleggingsdager og avdelingsmøter der vi reflekterer over egen praksis, og verdier og filosofiske teorier åpner opp for diskusjoner. Denne arbeidsmåten handler om å gjøre pedagogisk arbeid synlig, samtidig som personalet må følge rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Barnehagen er en lærende organisasjon, og pedagogisk dokumentasjon har til hensikt å videreutvikle personalets syn på barn, på kunnskap og på læring. I Espira Eventyrskogen vil pedagogisk dokumentasjon sees i sammenheng med et barnesyn der alle barn sees som kompetente med evne, vilje og lyst til å utforske, lære og leke.

Kontaktinformasjon

Styrer	Evelyn Kathrine Blomgren
E-post	eventyrskogen@espira.no
Telefon	55500610
Adresse	Bjørgeveien 316 – 5170 Bjørndalstræ